

خلق کردن و آرامش روح و روان انسان

مادربزرگ‌های ما و نسل‌های قبلی روش‌های بسیار ساده و در عین حال بسیار اثرگذاری در روح و روان خودشان و اثرات مثبت فراوانی در زندگی‌شان جاری می‌کردند. یکی از این روش‌هایی که می‌توانیم از آن به عنوان نوعی تکنیک کاربردی نام ببریم، هنر چهل‌تکه‌دوزی است.

قدیم‌ترها و در دورانی که زنان جامعه از سواد ریاضی و محاسبات علمی اطلاعاتی نداشتند، به روش خودشان که نسل به نسل به آنها رسیده بود پارچه‌ها را اندازه‌گیری می‌کردند و آنها را با سلیقه خود که آن هم درونش اثراتی از فرهنگ و عرف پیشینیان نهفته بود کنار هم می‌چیدند و با روش ساده‌ای به وسیله نخ و سوزن به هم وصل می‌کردند. همین کار به ظاهر ساده و معمولی را که جزو فعالیت‌های روزانه زنان قدیم (مادربزرگ‌ها) بوده اگر از منظر اجتماعی و علم [روانشناسی](#) مورد بررسی قرار دهیم می‌توانیم به آن نوعی هنر شگرف، مهارت و تخصص نام نهیم که در پی آن اثرات اجتماعی، فردی و خانوادگی نهفته بود. زنان قدیم، با همان وسایل ساده برای لحظه به لحظه روزانه خود برنامه‌ریزی داشته‌اند. وقتی یک روز یک زن ایرانی قدیمی را مرور می‌کنیم، در آن از مهیا کردن مقدمات و وسایل صبحانه، ناهار و شام گرفته تا رفت و روب خانه، تهیه وسایل پخت و پز، رسیدگی به فرزندان و نظافت منزل و غیره وجود دارد. در بین تمام این شلوغی‌های روزانه، زنان قدیم در اوقات استراحت و فراغت خود نیز برنامه‌ریزی برای فعالیت‌های هنری خودآمخته‌ای داشتند که مشخصاً موضوع این یادداشت چهل‌تکه‌دوزی جزو کارهای مهم آنان بوده است.

آنها از تکه پارچه‌های باقیمانده لباس‌های دوخته شده و حتی دورریز، با هنرمندی و مطابق با استفاده آن، تکه پارچه‌ها را کنار هم می‌چیدند و پس از هماهنگی رنگ‌ها و برش مناسب پارچه‌ها، آنها را به هم می‌دوختند که در نهایت این چهل‌تکه‌های دوخته شده به عنوان دستمال و دستگیره آشپزخانه در مطبخ‌خانه‌ها مورد استفاده قرار می‌گرفتند یا رویه لحاف عروسی می‌شدند که در بین جهازش و در گنجه‌های قدیمی خودنمایی می‌کردند و هنر دست [عروس](#) و مادرش را به رخ می‌کشیدند.

استفاده از تکه‌های دورریز پارچه کمک می‌کرد که زنان از کمترین

وسایل خود بهترین آثار را خلق کنند، خلق کردن به روح و روان انسان آرامشی بس عمیق و خوشایند می‌بخشد. آثار خلق شده آنها حظ و کیف بصری اعضای خانواده را نیز در پی داشت. گاهی اوقات دوره‌م نشستن زنان و کمک به یکدیگر در دوختن این چهل‌تکه‌ها باعث تقویت روحیه همکاری و گفت و شنود بین‌شان می‌شد که اثرات این جمع نشستن‌ها در زندگی روزانه آنها کاملاً هویدا بوده است. برای زنان آن دوران، احساس کارآمد بودن و استفاده روزانه از دست ساخته‌های هنری خودشان، باعث نشاط پایدار و آرامش درونی آنها بوده که متأسفانه در این دوران جدید شاهد چنین مواردی در بین زنان و دخترانمان نیستیم.